

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztői és kiadóhivatal:

Főút 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdetésményi pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt — kr.

Félévre 3 frt — kr.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Néptanítóknak és körjegyzőknek egész évre 4 frt — kr.

A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élén látható díjszabályzat szerint számítatnak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR

HORNAY KÁLMÁN.

Borászat.

Hogyan kezeljük borainkat? 1)

Igaz ugyan, hogy sok panasz érkezik Svájcból a kiszállított borok rossz megérkeztéről; de ennek nem épen a rossz kezelés, mint inkább azon körülmény az oka, hogy egy ismert osztály vette kezébe a borkivitel, mely soliditásáról nem épen a legjobb hírből van: a zsidóosztály. — Így írja ezt a berlini cs. k. osztrák-magyar nagykövetség a földművelési-, ipar- s kereskedelmi miniszteriumnak.

Ezen tisztelt urak ugyanis összevesznek 50—80 krért borokat oly helyeken, hol tavaly még csingernek való sem termelt, ahol nem szőlőnek, hanem erdőnek kellene lenni s összekevervén kiküldik Tirolba, Svájcba, 5—6 frtéért számítva hectoliterjéért. Ezáltal az exporteur kereskedő kétségkívül sokat nyer, habár kétségbe vonjuk, hogy nyeresége sokáig tartana — de vesz az ország termelőközönsege, vesz a magyar bor mythicus hírneve; sőt még a tisztességes borkereskedő is.

A múlt évi ősztől kezdve mai napig kiment legalább is 2 millió akó bor Tirol és Svájcba, de ezen bor oly silány minőségű volt legnagyobb részt, hogy a svájci ember azt mondja, hogy többet nem kér belőle. Szóval oda jutunk ma holnap, hogy a szédelgés minden kivitelünket beszünteti. Magam kóstoltam több oly bormustrát, melyből Svájcba küldetett, s azt mondtam reájuk, hogy azok nem borok, hanem jó évben még lórénnek sem fogadnák el kapásaik.

Ennek az lett a szomorú következménye, hogy ezen egyetlen államba is majdnem egészen megszünt borkivitelünk.

Előre bocsátva ezen sajnós tényt, mint okát azon tüneteknek, mely szerint boraink rossz állapotban jutnak a külföldre, áttérek most tulajdonképen tárgyunkra, t. i. hogy miképen kezeljük borainkat, ha azokkal a külföldön szégyent vallani nem akarunk s ha azt akarjuk, hogy kivitelünk állandó legyen?

„Jó mustból lesz a jó bor“, ezt mondja a francia közmondás s így is van. — A mely must nem bir helyes arányban cukor-, sav- és viztar-

1) Az „E-s“ nyomán.

TÁRCZA.

A legátus falun.

(Rajz.)

Kazinczy Lajostól.

I.

Csupán azok, kik már nyögve a szerelem rozsás ónsulyu lánczainak édes terhe alatt, rabjai voltak egy szép szem, bájos arcznak, — kik érezték a szerelem felmagasztalt állapotát, midőn mindenre képeseknek érezzük magunkat, mégis azon bába, hová imádoztunk siet ragyogni, hódítani, a pénzes levél meg nem kapása miatt meg nem jelenhetünk, — szóval azok, kik átélték ezen rozsás, hangulatelljes állapotot, azok alkothatnak magoknak homályos képet, azon szenvedésről, izgatottságról, melyet egy legátus érez az „electio“ alatt, kiszemelt legátójának elütése alkalmával. Oh mily szép reményeket temet el az a „kapta“ szó, mely a széniór ur ajkairól lebben el, milyen éles tördőfékekhez hasonló fájdalmat okoz, közönyös kiejtése. Az ő hónapokon keresztül dédelgetett, gonddal ápolat ábrándjait dönti az össze. Már megy oda elszónokolni „füstös“ prédicációját, melylyel már annyiszor fellobbantá a szerelem szikráit a lányok s különösen a menyecskek szívében. Az a papszékkal szemben ülő buzavirág szemű kis lány, másra fogja vetni ábrándos tekintetét, — más is megfogja szeretni, sőt ha annak hamarabb lesz párochiája, elis venni. Ah mily sápadtan, eszmélet nélkül kiáltja ilyenkor a legátus: leégett a falu,

talmat, abból hibás bor válik. — S itt nem lehet chablont előírni, hogy a jó magyar bor tapasztalás szerint csak akkor tartós, ha 10% szeszt s 7% savat tartalmaz stb., mert az egész ország borait egy kaptafára huzni sem nem lehet, sem nem idomos és czelszerű. — Franciaországot szokták sokan felhozni példaképen, hogy nemü chablonjaik meghonosítását védelmezzék. Am jól van, én is beutaztam Franciaországot s ismerem borászati viszonyait, én is azzal indokolom nézetemet.

Magyarország beosztott hivatalosan 41 borvidékre, Franciaországot beosztotta a kereskedelem s a világ izlése 8 borvidékre, melyek 77 departementre terjednek szét. A szakember megfogja engedni, hogy a burgondi, bordeauxi, a champagnei, vagy a languedoci borok között nagy a különbség, mindenütt más és más jelleggel bir. Pedig Franciaország egyes borvidékeinek climája, exsiccitása s talaja s szőlőfajtái nem mutatnak oly nagy eltéréseket, mint a mi magyar borvidékeink.

Óriási a különbség pl. a tokaj-hegylajai, balaton-melléki, érmelléki, magyaradi, somlai, neszmélyi, egri, villányi stb. boraink közt, ezeket tehát egy kaptafára huzni akarni képtelenség.

A tokaji finomabb aszuban pl. 14—15% szesz, 9% sav és 3—8% cukortartalom, a badacsonyi 14% szesztartalom s 5% savtartalom, a kitünő magyaradi 5—7% szesz s 9—10% savtartalom van. Mihelyt 10% szesz szesz és 7% savtartalmára segítenők, pl. a magyaradi must korábban elvesztené magyaradi jellegét s olyan asztali bor lenne belőle, a milyen minden harmad-, negyedrangu helyen található.

Még egy vidéken is megkülönböztet a francia premiére-deuxième crust, tehát első, második stb. minőséget, tehát egy vidéken termelt bor a fekvés és talaj szerint még változó lehet.

Tökéletesen így lesz ez nálunk is, még az esetben is, ha eljutunk azon legfőbb óhajtatás teljesítéséhez, hogy szőlőinket nem 50, hanem legfeljebb 4—5 szőlőfajt fogunk művelni. — Ezek szerint tehát;

1. A chablont nem lehet feladatunk senkire tukmálni; hanem azt mondjuk a termelőnek, miszerint oda törekedjék, hogy mielőbb minél kevesebb, — a vidék viszonyai szerint legjobb — fajta-szőlő legyen szőlőjében elterjedve. E fajták megválasztásánál arra is nézzén, hogy horai és későbbi faj-

előntötte a víz, összedől a torony, szóval mindent, mi csak döbbséget gyakorolhat legátó választás előtt egy legátusra. Bizonyittatja szomszédáival, kik nagy képpel erősítik a vízbe fuló kétségbeesését, kinjait, átszenvedő társuk állításait. Nem használ semmit; a boldog vetélytárs megingatva bár hitében, de megmarad választása mellett. Vége, vége mindennek!! nincs más mód, mint ahoz a vén paphoz menni, kinek 72 éves nővére, a legátusok ijesztő szelleme, ki mindég mértékletességről beszél, s példákat hoz fel régen eltűnt ifju korából a borszeretetének rettentő következményeiről.

„Megiszmó bánatomban a hegyet“ sóhajtott keservében a legátus.

„Mió jó kutyve van a rektornak“ hangzott a malitiozus válasz.

„Mit buszulsz“ vigasztalá egy másik, hiszen ott a salátát eczettel készítek.

És a lesujtott távozik édes víz, eczetes saláta, meg a 72 éves leánya gondolatával azon helyre, melyet az előző „eligens“ s isten kegyelme részére meghagyott. És hogy sokat gondolt utközben Istenre, meg a szentekre, bizonyítja ez a zápor, villámlás, dörgés, melylyel a magasság ura, a legátus ur lángolását lehűteni iparkodott. Igaz, hogy az izzadó üstök mellett megázott még a fekete ávilla, meg a kifényesített csizma is, de mindezt a legátus föl sem veszi, csak a kellemetlen intermezzók rovatába sorolja. Az ő önéretét ez nem veri le s halad tovább, rendithetlen nyugalommal, pár lépésnyi távolban követve a „mengalommal, pár lépésnyi távolban követve a „mendikás“, a „sublegátus“ által. Igaz, hogy néha kidikás, a „sublegátus“ által. Igaz, hogy néha kidikás, a „sublegátus“ által. Igaz, hogy néha kidikás, a „sublegátus“ által. Igaz, hogy néha kidikás, a „sublegátus“ által. Igaz, hogy néha kidikás, a „sublegátus“ által.

tákat oly arányban ültessen, mint egy viszonylik a háromhoz. — Így bora lehet első vagy másodrangu az évjáratok szerint, de a bor accentusa, jellege mindig ugyanaz fogna maradni egy-egy borvidéken.

2: Mig ezen most ajánlott törekvés zöld ágra jut, ajánlom a must olynemű kiegyenlítését, mely a bor jellegét nem másítja; — nevezetesen csak a savany tartalom feleslegét kell a borból eltávolítani és pedig minél egyszerűbben kréta- vagy márványporral. A hány ezredrészszel több sava van a mustnak, mint kellene, annyiszor 900 gramm márványport keverjünk a musthoz. Ezáltal a káros s felesleges sav lekötöttek a méz által s a mustból leülepedik. — Minden egyéb javítási mód költség szaporítással jár, ezeket tehát nálunk, hol a bor áraoly olcsó, nem ajánlhatom.

Lehet egyébként még az igen erős s igen jó évjáratu borokkal való elkeverést is ajánlani, ez nem kerül költségbe, s a kereskedelmi főszempont: mindenkor egyenlő, vagy legalább hasonló minőségű s nagy mennyiségű bor előállítására elérhető ezen eljárás által is. Természetesen chablontul a legjobb évjáratu bort kell venni.

3. Az erjedésnél különösen arra ügyeljünk, hogy az erjedési helyiségben legalább 15 C. melegség legyen, s ezen hőmérsék állandóan betartassék. — A legtöbb hajótörést szenvedő magyar bor, az erjedés oktalan vezetését boszulja meg.

4. A magyar fehér boroknak azon nagy hibájuk van, hogy tartósságuknak egyik fő biztosítéka a kellő csersavtartalom nincs bennük. — Ezért aztán különféle francia csersavoldatokat vagy plane csersavport adnak későbbben a borba, mely pedig abból idegenszerűleg érkezik ki s egyáltalában minél szebb papirosban van, annál drágább. — Hogy boraink több csersavtartalommal bírjanak s ne legyünk kénytelenek idegen csersavanyagot adni hozzájuk, hagyjuk 48—72 órán át a törkölyt együtt erjedni a szinmusttal s csak ezután sajtoljuk a mustot. — Ezen eljárás mellett borunk kissé sötétebb színű lesz ugyan, de zamatosabb és tartósabb.

5. A magyar vörös boroknak az a nagy hibája, hogy mellékizzel bírnak, mely a felszínre került törköly élenyülése folytán keletkezik. — Hogy ezen izzat elkerüljék, erjesszük a vörös bort zártan és pedig vagy lyukas fenékekkel bíró hordókban erjesztő cső mellett. — Hogy ezt megteheszük, természete-

felhasználja, a türelem nemes erénye feletti elmelekedésre. Végre a mendikás éles szeme, (melyet a hátán tornyosodó batyu még inkább élesít) a láthatáron feljök siető kocsi fedez fel, melyben egy oly kisasszonyt vélt megismerni, kinek apját a mult husvétkor „requiráltak.“ A legátus nem fordulna hátra egy világért, saját szemével győződni meg a sublegátus állításának valódiságáról. Oly hanyag magatartással megy, mintha őt misem érdekelné. Pedig ahogy nem, azt is megmondaná, hányszor döczzent meg a kocsi a kiálló kövekben.

A kisasszony, mert valóban az volt, megismerve az országszerte ismert, két tagból álló karavánt, megállást parancsol.

Legatus ur!

„Parancsolatjára jelenleg is ebbeli minőségű kisasszony.“

„Ha meg nem sérteném“ rebegék a bájos ajkak s a csokolni való kis kéz a mellette levő üres ülésre mutatott oly hivogató tekintettel, oly bájos mosolylyal, hogy a legátus e szavak rebegeése közben:

„Oh kisasszony... dehog... mindazonáltal... felhívása nekem parancs... a szabadító. angyal mellé helyezkedett. A mendikás a kocsi mellől nézte a lovak fényes patkóit s halgatta az ostor suhogásait.

„Mi hir Debreczenbenn“ kérdi a kisasszony.

„Mi a hir?! fontolgatá magában a legátus, bizony az nem olyan érdekes; a csizmadiák drágábban dolgoznak; a foltozást nem örömet váltalják el; neki mennyi adóssága van;... a liturgikából csak dicsegetést kapott stb. Mit mondjon valami nagyot?! Megvan!

„Hát hát, a most hazajött orsz. gyülési

tesen a hordónak ajtóval kell bírnia, különben a törkölyös vörös must nem lenne beönthető.

6. Borainkat első évben legalább háromszor u. m. január, május és szeptember hónapban, a második évben a fehér bort még mindig kétszer fejtjük; a vörös bornak azonban már egy fejtés is elég leend. Az első fejtést kivéve a többit, ha lehet zártan, tehát fejtőgéppel végezzük, s a fehér boroknál kikéneztet, a vöröseknel tiszta, szesznel kiégett hordóba.

Ha boraink tiszta hordóban tartatnak, jól szűreteltettek s csak a fennebbi egyszerű, s a nagy közönség által is könnyen végrehajtható szabályok szerint kezeltek — nem fogunk annyi szegényt vallani borkivitelünkkel, ha csakugyan bort s nem lőret exportálunk.

Egyletek, társulatok.

A zemplénmegyei orvos gyógyszerész-egylet aug. 10-én tartott közgyűlése.

Jelenvoltak: 22 tag 6 vendég.

Ritkán gyűl össze annyi tag, mint a menyit ez alkalommal láttunk, mit egyrészt a körorvosokat érdeklő tárgyalásra kitűzött fontos ügy, másrészt az érdekes előadásoknak tulajdoníthatni.

Továbbá, hogy a közegészségügy s különösen a nép javát célzó körorvosi intézmény megyénkben erélyesen keresztülvitetett — a 31 községi és körorvosi állomás közül 27 be van töltve; de ez intézmény veszélyeztetve van, ha a törvénynek azon pontja, mely szerint a körorvos fizetését egyenesen a bírótól vagy jegyzőtől kapja, ki azt a néptől e célra hajtja be, nem módosítatik. Mert a nép, mely a közegészségügy szükségét nem érzi s még saját egyéni életét és betegségét is elhanyagolja, ha annak fentartása vagy megóvása pénzbe kerül, a körorvosban felesleges zsarolási eszközt lát s idegenkedik tőle; másrészt az orvosoknak nem a leggazdagabb, többnyire kezdő osztálya töltve be az állomásokat, ha fizetését, melyből élnie kell hónapokon át nem kaphatja, vagy ott hagyja állomását, vagy anyagi gondoktól elnyomva elkedvetlenedik s indolenssé válik.

Ezen segitendők országos mozgalmat indítottak meg a körorvosok, hogy a f. hó végén Budapesten tartandó m. orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése alkalmával e tárgyról értekezve, akar közvetlenül, akár a nagy gyűlés útján emlékiratot terjeszsenek fel a kormányhoz, vagy képviselőházhoz a törvénynek módosítása végett.

E célból összegyűltek megyénk körorvosai is még májusban s mellözve a közegészségügyi törvénynek más inpracticus kivihetetlen pontjai feletti való vélemény nyilvánítást (majd megmutatja a gyakorlat, hogy mi belőle életre való) csupán a körorvosi intézmény fenálhatására vonatkozólag szerkesztettek felterjesztést, melyet a megyei orvos-gyógyszerész-egylet is a maga részéről valónak, helyesnek, méltányosnak tartva elfogadott s a budapesti nagy gyűlésnek pártolólag felterjeszteni határozott.

A felterjesztés lényege abban áll, hogy a községi vagy körorvosok ne közvetlenül a néptől, de közpénztárból fizetessenek.

Az orvos-gyógyszerész-egylet a budapesti nagy gyűlésen való képviseltesével az oda utazásra önként jelentkező elnökét Chyzer trt s Obláth és Thomán trokat továbbá a körorvosi or-

képviselőtől hallottam, hogy a képviselőház egy zárt ülésében, — tekintettel a hölgyek szomorú helyzetére, azt határozta: miszerint minden olyan nő, kinek nagy szája van, két férjet kap. „Lehetetlen” mondá a leány meglehetősen nyitott szájjal. „Hja — kontrázott rá a legátus, látva a kellemes hatást, mit a hír gyakorolt — de azok, kiknek kicsiny van, 4-et kapnak. „Ugyan ne mondja már sohajtott a szomszéd összevonva szájácskáját. És így lassan, kölcsönös szembeszéd között, megereedt a társalgás, melyet a legátus egy-egy szerelem vallomása zavart meg.

„Kisasszony! ha gyönyörű kék szeméibe nézek, egy második Amerikát vélek felfedezni.”

Ah!!!

„Nagysád! a szerelem tüzénél kirántott csók, piros ajkairól elnyerve, felér egy legatioval.”

Oh!!!

Többet a szemfüles sublegatus sem akart elbeszéléseiben mondani. Azt ugyan nem tagadta, hogy a kisasszony gyöngéd kacsoi néha-néha legátus urnak szóltan s olykor-olykor beszédes ajkaival közvetlen összeköttetésbe jöttek; sőt a kisasszonyt észrevehetőleg zavarba jönni s elpirulni látta, ha a hátsó ülésbe esett kalapjáért hátra fordult s észre vette, hogy a kisasszony dobogó keblén diszlo róza bimbó, legátus ur átiljárja vándorolt. Midőn a faluhoz mindinkább közelebb jöttek, megszólalt a legátus:

„Mint fáj lelkemnek, hogy nagysáddal tovább nem utazhatom?!..”

Az impertinens mendikás ezt megint úgy magyarázta, hogy a legátus ur fájdalmát az iránt fejezte ki, hogy szekeren tovább nem mehet, — pedig ez határozott roszakarat volt részéről, látva legátus urnak a leányra függesztett epedő szeméit.

szágos értekezletre kiküldött Schrider és Marikovsky trokat bizta meg, felkérve többi egyleti tagjait is, kik netalán a nagy gyűlésre el mennek, hogy fenti küldöttséghez csatlakozzanak.

Ez után következtek az előadások:

Dr. Döri (Deutsch) értekezett a fogak antiszepticus kezelése és betöméséről, röviden előrebocsátván a fogak bonczati szerkezetét, odvasodási okait és módjait és a fogcsirig elpusztult fogak eddigi bizonytalan kezelési módszerét s beagmutatván a fogak antiszepticus kezeléséhez szükséges dr. Witzel-féle phenolszereket. A fogak séges dr. Witzel-féle phenolszereket. A fogak fokonténi odvasodását követve magyarázta az ezen új mód szerinti kezelést, előadását ugyesen készítette s ily módon kitömött fogak s nagyított schematikus rajzokkal illusztrálva. Bemutatta az e műtéthez szükséges kitűnő szerkezetű amerikai furógépet a hozzá való nagy számú furókkal, vésőkkel, fűrészekkel stb. és a legújabb találmány minden színben előállított Poulson-féle ásvány tömöt, mely sokkal olcsóbb s tartósabb az eddigieknel s talán a jegecz arannyal is versenyezhet.

Dr. Kun Zoltán értekezett az orrtükrészetről s annak gyakorlati értékéről a fül és orrgyógyászat terén. Érdekes előadásának első részében a garatúrát át végezhető hátsó orrtükrészetről szólt, bemutatván az ahhoz szükséges műszereket s azok között különösen egy általa összeállított gége s orrtükrészeti világító készüléket, mely könnyű kezelhetősége folytán igen alkalmas hasonló vizsgálatokra. A második részben az ornyíláson át bevezetett eszközök segítségével végezhető mellső orrtükrészetről szólt behatárol, mely vizsgálati módszer az utóbbi 3 év szüleménye lévén, honi orvosi irodalmunkban töle leend először részletesen ismertette. Végül bemutatja azon műtét eszközöket, melyek segítségével az utóbb említett vizsgálati módszer mellett az orrürben képződött daganatok alképletek eltávolítását minden nagyobb akadály nélkül végrehajthatni.

Szerzőnek ezen érdekes művét, mely nyomtatásban is meg fog jelenni, bizonyosan hasonló elismeréssel fogják a szakértők fogadni, mint elébb megjelent hason irányu értekezéseit.

Gallik Géza gyógyszerész bemutatta a Feser-féle lactoscopot (tejvizsgáló műszert) és megmutatta az azzal való eljárást, kiemelve, hogy e műszer csak akkor vezet eredményhez, ha a tejvizsgálatát egyidejűleg a Queveme-féle tejsűrűmérővel is eszközözzük. Különben a tej vizseltetésének hamarosan például piacon való kiderítésére igen czélszerű ezen nagyon egyszerű s nem szakközeg által is könnyen kezelhető eszköz.

A meghívóban kijelölt második tárgy felőli előadása elmaradt, mert a görscsői készítményeket a budapesti kiállító bizottság haladék nélkül felkötötte nekem folytán ezek bemutatása a jövő gyűlésre maradt.

Végig hallgatva az ezen gyűlésen előadottakat, örömmel tapasztaltuk, hogy-gyógyszerész-egyletünk kebelében a tudomány különböző ágai, melyeket egyes egyén a mai specialisticus irány óriási haladása mellett figyelemmel kísérni is alig képes oly buzgó és szakavatott mivelőkre akadnak s nagy megnyugvására lehet a közönségnek, hogy sok oly bajban, melyek ellen más vidékek lakói most a fővárosba keresnek orvoslást nálunk itthon is felleljük a specialistát.

Végül bemutatta elnök az egylet egyik távollevő tagjának dr. Rik Gusztáv sárospataki

„Maga nem beszél igazán... hiszen tudom eszébe sem jutok, ha meglátja a kurator szép leányait; mert szépek ám!”

„Kisasszony, az eget hívom biznyságul, hogy állandó vagyok — de mivel a kocsiból való leszállás után térdei önkénytelen megcsuklottak — jónak látta hozzá toldani: a szerelemben.”

A kocsi tovább haladó leány, gyöngéden sokat mondólag mosolyogva, e szavakkal „viszontlátásra” adta tudtára, hogy elhitta.

Miért ne?! hát a legátus keblében nincsen szív, mely szerelmre gyuljon, az övé is csak olyan, mint a többié, érző, takarja azt bibor vagy darócz. Az övé is csak úgy tud hevülni a fekete tóga alatt, mint a világíé a kivágott mellény alatt, csakhogy ő még inkább megtartja, mit ígér, — míg amaz a zajos életben észrevétlenül vesztí el lelke legszebb virágait, egyszerűségét, tisztaságát.

A legátus már a falu szélére ért, midőn az édes mámorból eszmélni kezdett. Itt önkénytelen eszébe jutott, mily fontos teendők várnak reá: eltalálni a magatartást a bevonulás alatt. Ezen első fellépés kiható fontosságát csak egy legátus ismerheti.

Ha szerényen megy be? a leányoknál lejárt a magy; ha hetykén vonul be? megróvják a vén asszonyok; ha ábrándos szemekkel pillant-gat jobbra, balra! a fiatal emberek kinevetik; ha szemét lesütve tartja? ráfogják, hogy nincs rendén a szénája.

Letelepdedek egy faszor alatt, mely megvédte őket a kíváncsi szemektől s itt megparancsolta a mendikásnak figyeljen s vegye éles bírálat alá minden mozdulatát s adjon tanácsot minő magatartással, főmeléssel menjen a helységbe.

gyógyszerésznek az egyleti irattár számára aján-dékozott saját műveit. 1. A szénéleg-kéneq ha-tása a higanyaethylre. 2. A köneny hatása a phosgen gázra. 3. Az erdbényei vas-timsós víz-vegyi elemzése. 4. A borszéki erdei kut és Uj-Sáros fürdő vegyelemzése. 5. A vegyérték ta-nának történeti fejlődése 1875-ig

Mind megannyi a m. t. akadémiában elő-terjesztett s általa kiadott munkákat, melyeket az egylet örömmel és köszönettel fogadott.

Uj egyleti tagokul megválasztattak: Dr. Hornyay Béla, Dr. Friedman Mór, Bazianac Antal és Zarubay Bódog.

Zemplénmegye néptanítói csakugyan meg-tartották f. hó 12-én S.-a.-Ujhelyben az értekez-letet, melynek célja volt mindnyájokat egy szövet-ségbe venni, mindjajokat egy egyesület tagjaivá tenni. Örömmel konstatáthatjuk, hogy az érte-kezletre igen sokan jelentek meg s Nemes tan-kezelő és Zagróczy segédtanfelügyelő úr körül ott láttuk a megyei tanítói kar igen sok érdemes tagját. Az értekezletet a tanfelügyelő nyitotta meg, előadva az összejövetel célját s fölhiya a jelenvoltagekat az érdemleges tanácskozára. Utánna Csécsi Nagy Pál a délzempléni tanító egyesület szervező bizottságának elnöke emelt szót s egy érdekes beszédben utalt az egyesülés szükség-ségére, azon eredményekre, melyeket a tanítói kar együttes működése a külföldön s különösen Németországban felmutatott s a megyénkben ed-dig felmerült egyesülési mozgalmakra, s meleg szavakban buzdítá kartársait az eddigi munka méltó befejezésére.

Ezután a közgyűlés elnökéül Dezső Lajos sárospataki képezdei igazgató s jegyzőül Kurucz József terebesi néptanító választatván meg, a jelenvoltagek egyhangulag kimondák a határozatot: **hogy egy tankerületi tanítói-egyesület létrehozását szükségesnek látják s azt megalakítják**, s miután a közgyűlés kebeléből kiküldött bizottság a meg-vitatott alapszabályi tervezetet előterjeszté, az keves módosítással elfogadtatott s a miniszterium-hoz megerősítés végett felküldetni határozatott. — Az egylet ideiglenes vezetésével Dezső Lajos bizatott meg.

Minthogy ezen egyesülés nagy horderejéről és az új egyletnek szép hivatásáról bővebben akarunk szólni, ezuttal csak azon reményünknek, aeunk kifejezést, hogy oly sok tehetséges ember-nek — minővel a zemplénmegyei tanítóikar di-csekszik — közreműködése, biztosítani fogja azon czélok elérését, melyek a népnevelés ügyének de-rék munkásait e hasznos szövetség megalakítá-sára indítsák.

Különfélék.

Terebes. Lapunk minapi rövid hire, hogy gr. Andrassy Gyula Terebesre jött pihenni, sokkal többet jelentett, mint hittük volna, amennyiben e pihenés egyértelműnek hirdették a külügyminisz-teri állástól történt elválással. Mi e fontos hirt egyszerű tudomásul vesszük; a politikai lapok azonban általános elégtétellel emlékeznek meg róla, a nemezis büntető kezét látván abban, hogy ugyan-azon áramlat, melyet ő hazája tiltakozása és érde-kei ellenére juttatott uralomra, buktatta őt meg.

Miért nem irunk rendes szini kritikát? E kérdésre, melynek fölvetése hozzánk is elhatott,

A mendikás komoly arczulatot vágott s figyelmesen szemlélé a legátust.

„Legátus ur! a kalapja igen a szemére ven vágva.”

„Legátus ur! a kezeivel hadonászik.”

„Legátus ur! igen nagyokat lép, kissé fe-szesebben... pálczáját ne verje annyiszor a föld-höz... ni most jól van, csak a csizmájának adok egy kis fényt, mert az eső igen megvizelte... így most jól van.”

Azzal megindultak. A falu szélén mindjárt találkoztak egy jó kinézésű emberrel. A legátus nyájasan köszön.

Szerencsés jó napot kívánok.

Az megbillentve kalapját: adjon isten. Tán kend az idevaló legátus?

„Igenis, én voltam szerencsés azt elnyer hetni.”

„No én meg a csordás vagyok.”

A legátus dühösen hagyta oda emberét s elhatározta: nem köszön senkinek. Ilyen felsülés!!

Hosszu volt a falu, nem bírták megtalálni a paplakot. Megálltanak egy szerény kinézésű embert.

„Hallja-é? hol lakik itt a tiszteletes?”

Az megáll s felelé: nálunk a lelkész urat tiszteletes ur nak hívják s ha valakit itt kérünk, azt köszönettel megembereljük. Azzal tovább megy.

A legátus szégyenkezve tovább haladt s ujólag megszólított egy serdülő ifjut.

Fiatal barátom, nem lenne szives megmon-dani, hol lakik itt a ref. lelkész ur?

Az szánakozva néz rá s mondja:

„Hogy tudott ily marha módra felnőni, hi-

egész rő
lehet ér
szakmál
ahol a
a viszu
és szin
vágásáb
két ál
nésznek
betöltöt
méltány
kell föl
kezik,
szétszed
sem m
egy sze
szinügy
tehet,
nálhat,
vele az
nálunk,
egy bi
viszont
e széde
oly gy
rettek
járja lé
varjut.
már az
megfor
hozza
tekony
mai en
könnye
műlve
keres
landoz
sunk,
lássá v
mieské
bérletg
szerübi
financz
sokban
Vannal
magok
vagyuk
csak a
igen s
aként
annak
magát
szerend
megaka
ugy a
zójének
dugni.
amenny
tait az
halljuk
ur álta
kel fo
durva
alkalm
Végül
és a j
botrán
takács
fordul
mai s
rosunk
akkor
szen
a me
relme
beme
zésü,
a kil
ból.
rohan
apost
és ad
Czél
velök
megs
s csa
oly
üket.
szire
hogy
lább
fárad
megi
ki ily
hely,
félsz
hadt
gés
jónal
halot
megs
sugá
lépet

egész röviden felelünk. Színházi kritikának csak ott lehet értelme, ahol állandó színház van s az egyes szakmák betöltésére speciális erők állanak; ott ahol a szerepkörök változtatásának szüksége nem a viszonyok kényszerítéséből folyik, mely repeitoirt és színészt lépten nyomon kiforgat normalis kerékvágásból, de a fejlettebb művészet követelményeként áll elő. — A szakmájának élő értelmes színészek vajmi rosszul eshetik az, ha kifogástalanul betöltött szerepüket, — mely a kritika teljes méltánylatával találkozott ma — holnap olyannal kell fölcserélnie, mely hivatásával merőbben ellenkezik, s a mely miatt aztán a kritikai toll ugy szétcsedi, hogy a tegnapi elismerésnek még foszlánya sem marad meg számára. A kritikának tehát ez egy szempontból is ott van helye, ahol közönség színügy és színészek egyformán jó szolgálatokat tehet, nem pedig ott, ahol a színészek nem használhat, de — ha igazságos akar lenni — árthat vele az egész társaságnak. És ez épen így van nálunk, a hol a pártfogást csak is a szédelgésnek egy bizonyos nemével lehet kierőszakolni, míg viszont — nem lehet tagadnunk — nagyrészen e szédelgés az oka, amiért közönségünk a színházat oly gyéren látogatja. Nagyszabású világverő operettek színrehozása megkívánató erők nélkül, megjárja lépvezzőnek ott, ahol még karón nem láttak varjút, de a mely közönségnek nagy része élvezte már azokat, arra bizon a gyöngye másolat egészen megfordított hatást fog gyakorolni, kivált ha még hozzá a zenekarnak színező és sok apró hibát jótékonyan elsimitó ereje is hiányzik. A társulat drámai erői inkább megfelelhetnek az igényeknek; s könnyed és elmés társalgási darabok előadásával művelzetet is nyújthatnak miután már ennek sikeres próbáját adták. Igaz, hogy az operettek csiklandozóbbak, de ha e műtéthez nincs kellő praxisunk, ne forceirozzuk, mert az csakhamar karmokká válik, ez pedig amattól hatására nézve valamiképp még is csak különbözik. — Ami végre a bérletgyűjtés nehézségét illeti, arra nézve legegyszerűbb magyarázattal szolgál a nálunk is uralgó finanziaális nehézség, melynek súlya sokszor és sokban elveszi szánk izét és lemondást parancsol. Vannak emberek, kik nem azért nem abonirozzák magokat az ékezésre, mintha nem volna kellő étvágyuk, de mert kombinációjuk súlypontja tisztán csak a megélhetésre esik, és ez bizony igen igen sokszor még koplalással is jár. Aki azonban aként üthet tehetőségére, mint a katona kardjára, annak aztán kötelessége is kirántani azt, ha akár magát akár mást kell vele megvédelmeznie. Ily szerencsés halandók még helylyel-közzel nálunk is megakadnak s hisszük is róluk, hogy mint sok más ugy a közművelődés ezen egyik nevezetes tényezőjének istáplóása elől sem fogják kezöket zsebre dugni. A sátoralja-ujhelyi műpártoló egyesület, amennyire befolyása engedi, megígérte jó szolgálatait az újabb bérletgyűjtés érdekében, bár mint halljuk a szives közreműködés ígérését az igazgató ur által köszönet helyett gúnyos megjegyzésekkel fogadta. Az igazgató ur és érdemes titkáranak durva modora, melyet itt-ott tanusítanak, általán nem alkalmas a közönség rokonszenvének meghódítására. Végül megjegyezni kívánjuk még, hogy a közönség és a jó izlés érdekében is kívánatos volna, ha oly botrányos előadás, minő a „Kalapos és harisnyataács“-féle vásári komediájé volt, többet elő nem fordulna.

Hunyady Margit, a vidék egyik legkitünőbb drámai színésznője, ki néhány év előtt mint kezdő városunkban is működött s a kinek jövőjéhez már akkor a legszebb reményeket kötöttünk — köze-

lebb körünkbe érkezik s négy darabban fogja magát bemutatni a közönségnek. Hunyady Margit jelenleg az aradi színház tagja s mult évi kolozsvári szerepléséről az ottani lapokból igen sok szép és hízeltől olvastunk. Ugy értesülünk: hogy közelebb a nemzeti színházban is fel fog lépni, hol, bizon hisszük: játéka a magasabb műgényeket is kielégítendő, mely bizonyára maga után fogja vonni szerződtetését is.

A Szent-István napja alkalmából a magyar északkeleti vasút Budapestre és Maramaros Szigetre és vissza jelentékenyen mérsékelt áru menetjövét jegyeket ad ki s Királyházától Debreczenbe kéjvonatot indít. E menetjövét jegyek Budapestre és vissza f. hó 17-dikétől 26-ig M.-Szigetre és vissza pedig 17-től 20-ig érvényesek.

A vasutak jubileuma. Ez évi október 15-én meg akarják ünni a vasutak feltalálásának 50-ik évfordulóját. 1829. oct. 15-én volt, midőn Stephenson lokomotívja Angliában sinre bocsátott. 1830-ban nyílt meg az első vasuti vonal Liverpooltól Manchesterig, s most 1878-ban 154,523 kilométer vasutnál több van Európában. Legtöbb a vasut Németországon: 30,464 kilom. Angliában 27,540 kilom. Franciaországban 23,883 kilom. Oroszországban 21,687 kilom. Ausztriában és Magyarországon 17,997 kilom. Olaszországban 8,213 kilom. stb. Az amerikai egyesült államok vasutja 127,470 kilom. hosszú.

Ellátogatni a halottak csöndes birodalmába, bolyongni a sirhantok között; méregetni ama végtelen mély és távongó űrt, mely az élet és halál rejtélyét, a keletkezés és kihalás örök titkát zárja magában: kétségkívül kegyeletes és emelkedett lélekre mutat, ellenben hű szórakozás végett, a közönséges kíváncsiság kielégítése céljából lépni e szentélybe s emellett még durva kezekkel megrabolni a néma hantok egyedüli ékét, a kedves halottak poraiból fakadó s a kegyelet által ápolat virágokat: az embertelenségnek oly neme, melyre legmúltabb büntetés lehet a közmegevetés. Ily látogatói voltak közelebb a ref. sirkertnek; letépték egy sir legszebb virágait, azt hazudva a temetőörnek: hogy erre a sir érdekelteji által fel vannak hatalmazva. E vandalizmusnál az a legszomorubb, hogy az illetők jobb társadalmi állásuak s azon nemhez tartoznak, melynek előnye a másik fölött éppen az érzületek gyöngédebb mivoltában áll. Csak is e körülmény tartoztat vissza bennünket, hogy nevüket ezuttal nyilvánosságra nem hozzuk s mert feltételezzük róluk a megbánást, melyet hiúságuk ékét kielégített szomja után az önbírálat büntetésképpen fejükre olvasott. Ez ítélettel most egyszer mi is megelégszünk, jövőre azonban a nem sokára életbelépő rendőri törvény 80 §-ához fogunk apellálni, mely eképen szól: „A ki nyilvános helyen felállított emlékszóbot, emlékművet, sirt. siremléket vagy más művészeti tárgyat szándékosan bemocskol; a ki köztemetőt, nyilvános sétányt, kertet, utmelletti vagy más ültetvényt stb. szándékosan megrongál vagy bemocskol, háromnapig terjedhető elzárással s 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.“

A közelebbi hetivásárok ugyancsak népeseknek mutatkoztak; mindamellett az „adj - végy!“ nem igen sürin hangzott, mert „véknyan“ volt az eladni való s „véknyan“, a min venni lehetne. A szegény falusi atyafi egy véka árpáskával, a „cselédje“ egy pár csirkével, 8—10 tojásával is (mert otthon nagyon szűken van) beállit a hetivásárra, hogy egy pár garasra tegyen szert. Így aztán népesnek látszik a vásár; pedig alig van mit venni. A mult hétfőn Nagymihályban tartott országos vásáron is

Igen a legatus ur! kiáltott fel a tisztelendő atya, előzékenyen tolvá előre a reá éppen jókor érkező vendégeket.

A legatus kezét akar csókolei, — de meglátva a virágzó szépséget, eszébe jutott, hogy mégsem illik éppen neki követni el bálvány imádást, ki a bálványimádás ellen jó predikálni. Megállt, csupán meghajtá magát.

Ez volt szerencsétlensége. A nyájas arcz beborult s baljóslatu fellegek kezdtek mutatkozni a derülő félben levő homlokon.

A lelkész örömet hűen kifejező kézdörzsölések közt bevezeté az ünnepi követeket a szobába, hol a legatus ur ujong üdvözölve a vén papot, lankadtan ereszkedett a ruganyos pamlagra. Épen dalután 4 óra volt, keveset beszélt, mert fáradt volt és éhes. Várt várt egy darab ideig, hogy majd csak bejön ennek a háznak az anyala s megkérdi éhes-e s megkínálja valami bélessel vagy valami mással, mert azt látta, hogy a sütés után vannak. De nem jött senki. — Ez volt az elmulasztott kézcók első eredménye.

A legatus tudta, hogy még egy fontos teendő, a „reqirálás“ vár reá, amint a pap egy kis vezető fut rendelt mellé, mélabusan indult utra.

Leszámitva a kutya harczot, melyet utközben a csaholó ebekkel folytatott, eljutottak a kitűzött helyekre.

Mint ünnepi követ kívántam tiszteletemet tenni.

Egy vén asszony volt otthon csak, ki meglepetve így válaszolt: „hasonló képen kívánom.“

Tovább mentek. Egy nagyszájos ur házához értek be, hol mint a vezető beszélé igen szép leány is van. A legatus kesztyüt húzott, haját megsimítá, kissé elegánsabb magatartást vön s bátran haladt fel a lépcsőkön a legelső szobába.

— miként értesülünk — igen meglátszott a ma szükvilág szomorú képe.

Szerkesztő társunk Boruth Elemér családját mely gyász érte, Etelka nevű másfél éves kedves kis leányát vesztvén el.

Inter duos litigantes. Szép nyakas körtét hozott az ujhelyi piacra eladás végett egy még szebb csarnehói menyecske. Alkudta is erősen egy izr. atyafi, míg a másik pár lépésnyi távolból figyelte az alku bizonytalan kimenetelét. Kis idő multán, ellent nem állhatva, közelebb lépett a kosárhoz s a körte becserélték spekulatív agya nagy hirtelen megállapítván, pár krajczárral többet ígért érte mint a másik. A nem várt konkurrenzia az alku terén elsőbbséggel bíró atyafit is legott megpuhítá s a felicitált körtét így sem akarta kezéből kibocsátani. Mi természetesebb, minthogy ebből élénk szóváltás támadt a versenyzők között, majd a heves vitát természetesen köpködés, majd végre — ez is hatálytalanul bizonyulván, — a libegő szakállnak kölesőnös megmarkolása váltotta fel. Ez összecsapást látván a gladiatorok feleségei, nőtény tigrisek módjára rohantak meg férjök ellenét s kaftányukat megragadva, hátra húzással igyekeztek őket szétválasztani. A vonó erő ily, két oldalra szolgáló működésének persze az lett a következménye: hogy szétváltak, de a meddig a vjadorok maguktól bizonyára nem mentek volna, az általuk csak markon tartott szakáll is kölcsönösen megtépetett. Ezzel azonban korántsem lett az ügy befejezve, mert egy, a spektakulumot bámuló valásbeli szakértő nyilatkozata szerint, azt csak is a rabbinus döntheti el, lévén náluk a szakáll megtépeése oly crimen, melynek megtorlása Mózes Code criminale-jában találja fel paragrafusát. Kérdés már most, — ha csakugyan e forum elé kerül az ügy, kiket fog sujtani a büntető igazság? miután ők igaz, hogy összekaptak, egymás szakállát meg is fogták, de a kitépes ténye volta képpén a feleségeket terheli, akik őket hátulról ránczizálva, közvetett tényezőivé váltak a szakállkoppasztás tiltott műveletének. — E mulatságos pörparva jelenetei még végett sem értek, midőn a harmadik, még távolabbról leselkedő kánya rácsapott a kosár körtére s azt csak hamar meg is ejtette, mintegy igazolásul ama régi latin közmondásnak: hogy inter duos litigantes tertius gaudet, vagy is — mint mondani szokták: g a j d o s.

A „tapsi fülesek“ mentelmi joga aug. 15-ikével lejárt s most 1880. februárig újra ki vannak téve a kopók és agarak panduri szenvedélyének: a perzekuczióknak. Ez időtől kezdve minden vadász egy-egy rögtönbiráskodási joggal felruházott vebíró és bakó, kinek ha egyszer gyilkos csöve elé került az üldözött, ügyét csak is a jótékony „csőtörtők“ vagy „fussoláshoz“ felebezheti. Egyébíránt azt mondják: az idei árvek sok nyulat elpusztítottak, mely ok miatt éppen nem mutatkozik mozgalmasnak a beállott vadászati idény; legalább a sik földre nézve ez a véleménye egyik vadász barátunknak aki különben — köztünk legeny mondvá — hasonló furfanggal már nem egy vadás területet okkupált magának, hogy egyeduralmát azon biztosítsa. A diplomáciában az ilyen félrevezetést közönségesen ravaszágnak nevezik, de hát azt mondja erre e mi (sajtóhiba olv. a mi) barátunk: nevezék akárminek, a priori, ugy is ha kifizeti magát, a posteriori még is csak genialitás annak a neve... Effective!

Tapasztaljuk, hogy az utczák gyakran délután separtetnek s még az olyan sétáló vagy járó-kelő is, ki teljességgel nem barátja a burnótozásnak, az utczai portól, mely tultesz mindenféle burnóton, kénytelen ugynevezett „prűszök szó“ mel-

Szépén volt butorozva s ami több a pamlagon egy szép leány horgolt.

Kezét csókolom s a szót tett követte. Mint ünnepi követ kívántam tiszteletemet tenni.

Az ifju hölgy zavartan emelkedett fel s elpirulva rebegé, hogy: a nagyszájos asszonyék nincsenek hon s csak estve remélik jöttöket.

Tehát a kinek kezét csókolt a szobaleány volt. A legatus nagyot nyelt, aztán másik pillanatban már nem volt a szobában.

Máshol ismét csak egy leányt talált otthon. Mint ünnepi követ kívántam tiszteletemet tenni.

Alászolgája. Aztán csend és némaság. — Végre hosszas pihenés után megszólal a leány.

„Minő szép idő van oda kin.“ Bizony szép kisasszony.

Aztán megint megakadt a társalgás. A legatus megunva végre ezt, ajánlotta magát. — És így ment a requirálás végtől végig, hol maga a házi ur mondta: nincs itthon az ur, hol fanyar képpel fogadták, szóval megtörve jutott haza. Itt meg azon kedves hirrel lepték meg, hogy Jolánka kisasszony rosszul lett s csak egy kis hideg süttel kellett beérnie vacsorára.

Ez volt az elmulasztott kézcók második eredménye.

Szóltanul, sápadtan feküdt le a legatus nyoszolyájára s felsóhajtott: Uram Isten, ha ilyen volt legatuskodám első napja, milyen lesz a második?! Elaludt s álmában felkereste a buzavirág szemű kis leányt, ki megvendégelte kedves ételével a mézes mákos bobálykával ugy, hogy elég volt neki az éjszakára.

szén azt itt a legutolsó gyermek is tudja. Menjen a merre a füst megy la.

Erre már a legatust elhagyta az a kis túrelme is, ami még megmaradt s elhatározta, hogy bemegy oda, hová vaktába betalál. Egy jó kinézésű, zsindeles ház előtt állt meg. Nyikorgatja a kilincset, fessegeti jobbra balra, végre dörömből. Ezen határozott fellépésre két komondor rohant elő s ugyancsak megtánczoltatá a két apostolt. Elvégre sem jött elő senki s a hadvezér és adjutánsa, sietve hagyták oda a csatatért. Célvtalan bolyongás közben találtak végre egy velök szembe jövő kaputos embert, de ezt már megszólították. Szerencsére a lelkész volt.

A szent atya kissé itókásnak látszott lenni s csak is ennek tulajdonítható, hogy a máskor oly mogorva öreg, kitünő örömmel üdvözölte őket. Épen a ház előtt voltak, nem kellett megszire menni, hogy haza érkezhessenek. — Oh, hogy áldotta a legatus ezt a hajlékot, hol legalább nyugalmat fog találni s kipihenheti az ut fáradalmait, de ime még a küszöböt sem lépte át, megjelent a sátán a 72 éves aggszűz képmásában, ki ily szökat pergetett kicsiny ajkain:

„Itt vagy valahára, te naplopó, te vén korhely, hol dorbézoltad át az éjszakát: Hát nem félsz, hogy ez a rendetlen élet sirba viszi korhadt csontjaidat. Te börtömlő, te...“

Hm. Hm.! hangzott most a legatus köhögés szerű hangja, ki megsajnálván a vén papot, jónak látta észrevétni jelenlétét. Míg, hogy meghalotta Jolánka kisasszony az idegen hangot, megszűntette a zápor zuhogását s egy kis nap-sugárt engedett láttatni a borus egen. Kíváncsian lépett elő.

Mint ünnepi követ kívántam tiszteletemet tenni.

lett lantolni. A söprögetésre felfogadott famulusok sűrű dolguk felől — azt hisszük kora reggel is végezhetnék ezen teendőjüket s akkor a közönség meg lenne kímélve a tapasztalt kellemetlenségtől.

× **Hevesmegye** némely vidékről az a szomorú hír, hogy ott, abban a fekete agyagból álló Kánaánban a tiszta buza keresztje az idén 3-tól 6 iccztét fizet, a hol máskor jó esztendőben ha egy köből után 10—12 mag került ki, még nem is számított a ritkaságok közé.

× **Rablási kísérlet.** Egy bizonyos lasztóci paraszt ember nem a legjobb hirben áll, a fáma azt beszéli hogy vagyonkaja így — meg amugy szedődött össze; hanem van is annyi esze emberünknek, hogy pénzt mindig a feje alá teszi éjjelre, nem bizik még a feleségében sem. — Hétfőn éjjel a férfi künn a csürben, neje pedig bent a szobában aludott s éjfél tájban ez utóbbihoz az ablakon át 3—4 rabló tört be s tőle pénzt követelték, — persze elő nem adhatta, mert ez a gazdánál volt el helyezve. a rablók dühökben az asszonyt össze kintozták, több helyütt — így az arcán is — kés-szurásokkal illették, azután eltávoztak. Hogy kik voltak s hová valók: még eddig nem sikerült kipuhatolni.

× **Elkésetten** bár, szükségesnek tartjuk kijavítani, illetve kipótolni lapunk egyik közelebbi

számában hozott azon közleményünket, melyben a helybeli tisztikar czéllövészettel egybekötött s oly szépen sikerült nyári multságáról megemlékeztünk. A czéllövészet eredménye ugyanis a következő volt: A tisztikar által kitűzött három díj közül az elsőt (10 frankos arany) Kuharik János főhadnagy; a másodikat (ezüst érem) Klein Tivadar hadnagy; a harmadikat (1 frtos tallér) id. Farkas Lajos, — a Hornyay-féle két díj közül (1—1 forintos tallér) az egyiket Farkas Dezső, a másikat Hudich József hadnagy nyerték el. A tisztikar által a nők részére kitűzött díjakra többen versenyeztek a szép nem-ből s közülök az első díjat (két virág-váza) Volfsgruber Istvánné urnő; a másodikat (két gyertya-tartó) Császár Erzsébet kisasszony; a harmadikat (egy legyező) Vályi Istvánné urnő; a negyediket (egy szeszélyes, vagy tán inkább veszélyes tartalmu dobozt) Barna Sándorné urnő nyerték el. Szóval, kiderült, hogy a hölgyek nem csak szemek tüzevel, de biztos kezeskéjükkel is eltalálják a — centrumot.

A fogyasztási adót S.-a.-Ujhelyben mindig a város veszi át a kincstártól és kezeli s a fogyasztó közönség ez okból majd mindég egyezség utján fizeti tartozását. Csakis ezelőtt négy évvel történt meg az, — hogy egy egyén a fogyasztási adó kezelését kibérelte a város tudta nélkül, hogy aztán egy év mulva tetemes veszteséggel vissza lép-

jen. Most mint halljuk 20%-al akarják fellebb emelni a bér összeget. — Miután a város most is tulságos árt fizet, nem hisszük, hogy a kincstár ebbeli törekvése hajó törést ne szenvedjen, mert ki a most is alig beszédhető adókezelését kibérelné, az csakis pénzt nem tudja hová tenni s így vagy a kincstárt akará néhány ezer forinttal megajándékozni, vagy szándékosan bele bukni a vállalatba, mely kísérlet a kincstárnak nem áll érdekében.

A s.-a.-ujhelyi rk. nagy gymnásiumnál a beiratások az 1879/80-ik tanévre folyó aug. hó 29, 30 és 31-ikén történnek, miről az érdekelteket hivatalosan értesíti Sátoralja-Ujhely, 1879. aug. 12-én az igazgatóság.

Maretka Manó zongora készítő és hangoló, ki Bécsben több első rendű gyárban képezte ki magát, megtelepedett S. a. Ujhelyben, addig is, míg zongora raktárt nyitna, ajánlkozik mindennemű igazításokra s hangolásra. Minthogy szakemberek nagyon dicsérik Maretka ur képeségeit, azt hisszük, közönségünk föl fogja őt karolni.

Zureich Károly fényképész, — mint jelen számunk hirdetései közt olvasható — közelebb ismét városunkba érkezik. Zureich ur szépfényképeiről már egyszer megemlékeztünk lapunkban, s így most elégnék tartjuk őt egyszerűen közönségünk pártfogásába ajánlani.

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönben olyanoké, melyek kiemelése nem kívánatik, 1—100 szög 1 1/2 kr. azonfelül 1 kr.

Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések mértékét szerint számítanak és pedig egy centiméter 2 kr. Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

HIRDETMÉNYEK.

Háromszorinál többszöri hirdetéseknel a díjmérés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknel a díjfölemelés esetről külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető” rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéke is bele értve 50 kr.

Üzlethelyiség változtatás.

Alóírt tisztelettel értesitem a n. érdemű közönséget, hogy 20 év óta „Rieder“-féle házban fenálló

lábbeli üzletemet

mai nappal annak szomszédságába dr. „Horváth“-féle házba, Pintér úr gyógyszer-tára közelébe áthelyeztem.

Az eddig irántam tanusított bizodalomért ezennel tiszteletteljesen mélyen érzett hálámat kifejezván, kérem a nagyérdemű közönséget, hogy új üzlethelyiségemet, — melyben még nagyobb választékú és legujabb divatú lábbeliek hölgyek, urak és gyermekek számára, Budapest, Bécs s más vidékek leghíresebb gyáraiból a nagyérdemű vevők rendelkezésére állanak, — becses látogatásával szerencsétlenül méltóztassék. Nemkülönben készítek mérték szerint minden e szakmába vágó cikket.

További jóakarói pártfogásba magamat ajánlva, maradok S.-a.-Ujhely 1879. aug. 1.

mély tisztelettel

Reichard Márk,

börkereskedő.

1—3

Árverési hirdetmény.

Feuer Áron csödtömegéhez tartozó bu-torok és ruhaneműek 315 ft. becsértékben f. évi augusztus 18-án d. u. 2 órakor Tisza-Luczon nyilvános árverés utján szükség esete-re becsáron alul is el fognak adatni.

S.-a.-Ujhely augusztus 5-én 1879.

A csödválaszimány megbízásából.

Dr. Grósz Ármin,

tömeggondnok.

Néhai özv. Bartel Ferenczné szül. Fournier Johanna hagyatékához tartozó, a pázsit utcában fekvő, különösen kertészekre nézve rendkívül előnyös fekvésű kert az úgynevezett

„Francia kertészné kertje”

a benne épült két házzal s a még meglevő felszerelvényekkel együtt szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosításokat nyújthat.

Hornyay K.

köz és váltó-üggyvéd az örökösök képviselője.

Előleges fényképészeti jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy többrésről történt meghívás folytán e hó végefelé ismét Ujhelybe jövök és **14 napig fogok itt működni.**

Ennél fogva tisztelettel felhívom a n. é. közönséget, hogy mindazok, kik **igazi művészeti kivitelű fényképeket** óhajtanak, szerencsés tessenek ezen rövid idő alatt becses látogatásukkal.

Készítem egyszersmind a műhíre jutott Rembrandt-féle (árny) képeket is, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített.

Kérem tehát üzletemet felnem cserélni a számosan utazó fényképészekével annál is inkább, hogy **minden kép jószágáról tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról kezeskedem** és olyan kép, mely nem sikerült, kiném adatik, minden igyekezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevemet tovább is fentartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vétetnek le. Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8 órától esti 6 óráig eszköztetnek.

Teljes tisztelettel

Zureich Károly

fényképész Budapest és Miskolczról.

Hirdetmény.

A mltgos leleszi préposág tulajdonát képező Ungme-gybe kebelezett viszkoi majorsági birtok, mely 1200 ölé-vel számítva 900 hold szántóföld és 100 hold legelőből áll, továbbá következő gazdasági épületek u. m. cselédlak, magtár, marha- és juhállók és csürrel együtt jövő 1880. év januárhó 1-ső napjától számítva hat egymást követő évre ajánlat mellett nyilvános árverésutján haszonbérbe adatik.

A 200 frtnyi bánatpénzzel ellátandó írásbeli zárt ajánlatok folyó évi szeptember 10. napjáig Leleszen a jószágkormányszágnál beadandók; — s ugyanott a bérfeltételek is megtekinthetők.

Az árverezés, valamint az ajánlatok felbontása folyó évi szeptember 10 én délutáni 4 órakor Leleszen a gazdasági irodában fog eszközöztetni.

1—3

A jószágkormányozóság.

Egy 4-5 latin osztályt vég-zett fiatal ember

gyakornokul

felvééttetik Lám Sándor gyógy-szertárában Ungvárt. Bővebb felvilágosítást ugyanott nyer-hetni.

A
„ZEMPLÉN”
legujabb betűkkel felszerelt
KÖNYVNYOMDÁJA
vállalkozik mindennemű nyomdai munkák, u. m.
meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek,
gyászjelentések,
folyóiratok, könyvek,
elkészítésére.